

เทศน์เช้า วันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๒

พระอาจารย์สงบ มนัสสุนโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมนะ ตั้งใจฟังธรรม ถ้าใจของคนที่เป็นธรรม สังคมจะร่มเย็นเป็นสุข แต่ใจของคนที่เป็นธรรมครึ่งๆ กลางๆ มันก็สังคมก็ยังพออยู่ได้ แต่ถ้าใจที่มันเป็นกิเลสตัณหาความทะยานอยาก สังคมเดือดร้อนมาก นี่ไง ความเป็นธรรมๆ ไง

แล้วที่เรามาวัดมาวากัน เราก็จะมาแสวงหาสัจธรรมความจริงในใจของเรา แสวงหาสัจธรรมความจริงในใจของเรานะ ไม่ใช่แสวงหาข้างนอก

นี่ไง เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมแล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากราบธรรมๆ

เราเรียกร้องความเป็นธรรม ขอความยุติธรรม ทุกอย่างเราต้องการความเสมอภาค ต้องการความเท่าเทียมกัน ทีนี้ต้องการความเท่าเทียมกัน แต่เวลาคนเกิดมา คนเกิดมามันมีกิเลสตัณหาความทะยานอยาก ดูความประพฤติของคน มีความประพฤติของคนแต่ละคนมันประพฤติไม่เหมือนกัน แล้วมันจะเอาผลตอบแทนได้เหมือนกันได้อย่างไร

ชีวิตของเราก็เหมือนกัน เราเกิดในวัฏฏะๆ จิตเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เราได้สร้างเวรสร้างกรรมมามากน้อยแค่ไหน เราสร้างบุญกุศลของเรามา เราเกิดมา เขาเป็นคนดีของเขา เพราะพื้นฐานของเขามาเป็นสิ่งที่ดีงาม แต่พื้นฐานของเขาสิ่งที่ไม่ดีงามเกิดมาแล้วมันเอารัดเอาเปรียบเขา แล้วเราจะมาเรียกร้องความเป็นธรรมในชาติปัจจุบันนี้ไง

แต่สิ่งที่เราเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะๆ เพราะการเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพระโพธิสัตว์ ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงมีพระองค์เดียว ไม่มีซ้อน ไม่มีซ้อน เพราะการสร้างสมบุญญาธิการมามากมายมหาศาล มากมายมหาศาล

ในนิทานชาดกนั้นมะมันเป็นภพชาติของพระโพธิสัตว์ พระโพธิสัตว์ที่จะมาเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แม้แต่ภพชาติสุดท้ายก็เป็นภพชาติของพระเวสสันดร พระเวสสันดรยังสละลูกสละเมีย สละทุกๆ อย่างขึ้นมาเพื่อความเป็นโพธิญาณ

การสร้างสมบุญญานิการอย่างนั้นมันก็เป็นระดับของท่านใช่ไหม แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าต้องมาประพฤติปฏิบัติวิชา ๓ บุญเพนิวาसानุสติญาณ จตุปปาตญาณ อาสวักขยญาณ

อาสวักขยญาณ อาสวักขัยที่การชำระล้างกิเลสด้วยมรรคผล ด้วยมรรค ด้วยความดำริชอบ งานชอบ เพียรชอบ ระลึกชอบ การงานชอบ ความชอบธรรมอันนี้ ที่เรามาวัดมาวากันเราก็จะพยายามมาศึกษาสิ่งนี้ไ้

แม้แต่นุญญานิการของเราไม่เท่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บุญญานิการของเราไม่เท่าพระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ แต่เราก็ได้สร้างบุญของเรามา ถ้าเราไม่ได้สร้างบุญของเรา เราจะไม่วัดมาวากันทำไม

การไปวัดไปวา ในทางโลกสังคมเขาเสียดสี “ไปวัดไปวามีแต่เสีย สู้ไปเที่ยวไปเล่นจะมีแต่ได้”

สิ่งที่ว่าเขาว่าจะได้ๆ เขาได้มา ได้มาด้วยวัตถุ แต่เขาได้มาด้วยพินด้วยไฟ มันเผาจนหัวใจ เห็นไหม

เราไปวัดไปวาขึ้นมา ถ้าเรามีบุญกุศลของเรา เราไปเสียสละๆ เสียสละสิ่งที่เป็นวัตถุไป แต่สิ่งที่ได้มา บุญกุศลที่ได้มา สิ่งที่ได้มาเป็นบุญกุศล สิ่งที่เราเห็นสังคมที่ร่มเย็นเป็นสุข เราไปเห็น อเสวนา จ พาลานํ ปณฺหิตานญฺจ เสวนา นีมฺงคฺลชีวิตฺตํ เราไม่คบคนพาล เราจะคบบัณฑิต แล้วคบบัณฑิตไปคบที่ไหน

เราจะไปวัดไปวา ผู้ที่มีจิตใจที่เป็นบัณฑิต ผู้มีจิตใจที่เสียสละ เราเสียสละของเรา ที่นี้เราไปวัดไปวาแล้ว ผู้ที่ไปวัดไปวาแล้ว ความรู้สึกของคนมันไม่เท่ากัน ความรู้สึกของคนไม่เท่ากัน ถ้าใจเราเป็นธรรม พยายามข่มใจของเรา ข่มความไม่พอใจ ข่มความขัดแย้งนั้น เราใช้สติปัญญาข่มมันไว้ นี่คือการฝึกหัดเริ่มต้น ถ้าเราฝึกหัด เพราะใจมันเป็นธรรมไ้

แต่ถ้าใจมันเป็นกิเลสนะ คนเท่ากันนะ ใจเรื่องแย่งชิงทำไมใครทำไม่เป็น เราก็ทำเป็น แล้วพอทำเป็น ไม่เป็นธรรมดานะ พอทำเป็นแล้วมันมีเล่ห์กลแล้ว คนที่ปัญญาเวลากิเลสมันพาใช้ กิเลสมันพาใช้ปัญญามันใช้ด้วยความเป็นเล่ห์เป็นกล เป็นเล่ห์เป็นกล เข้าไปแย่งไปชิง ไปชิง ดีชิงชั่ว

หลวงตาท่านพูดประจำ ชิงดีชิงชั่ว ชิงดีชิงชั่ว

แต่ถ้าเราเป็นธรรมๆ ช่มใจเราไว้ ช่มใจของเรา เขามาเพื่อบุญกุศล ทุกคนมาเพื่อความดี ทั้งนั้น แต่ความดี เพราะความดีของเขาเป็นผู้เริ่มต้น เป็นผู้หัดใหม่ ให้เขาเห็นของเขา ถ้าเขาเห็นของเขา คนที่เป็นธรรมมันจะอายแก่ใจนะ เอ๊ะ! เขามาด้วยความเรียบร้อย เขามาด้วยความเป็นธรรม ใจเรามาแย่งมาชิงมาเบียดมาเสียด

พอเดี๋ยวมันทำอยู่คนเดียว คนอื่นเขานั่งมองนะ มันเก้อๆ เซินๆ มันต้องดัดแปลงของมันไป

นี่พูดถึงว่าถ้าใจเป็นธรรม สิ่งที่เป็นธรรมๆ เราคบบัณฑิตๆ บัณฑิตที่ดีกว่า การคบมิตรดี คบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประเสริฐที่สุด

แต่ในสมัยปัจจุบันนี้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานไปแล้ว เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานไปแล้วนะ “ธรรมและวินัยจะเป็นศาสดาของเธอ ธรรมและวินัยจะเป็นศาสดาของเธอ”

เราก็ศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ศึกษามาแล้ว เราจะได้มากน้อยแค่ไหนก็ฝึกหัดของเราๆ

เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา มันมีบุญกุศลมาก มีบุญกุศลมากไหม บุญกุศลมากตรงไหน บุญกุศลมากตรงที่ว่า ถ้าเราทำถึงที่สุดแห่งทุกข์ เราเป็นอิสระภาพ ลัทธิศาสนาอื่นไม่มีเลย ให้พระเจ้าพยากรณ์

เราทำแทบเป็นแทบตาย เรายังต้องไปให้คนอื่นพยากรณ์ว่าเราดีหรือเราชั่วอีกหรือ แต่ของเราพระพุทธศาสนา เวลาพระพุทธศาสนา เริ่มต้นมันถึงได้เริ่มต้นด้วยความแบบว่าไม่มีจุดยืนไง ของเขา เขาพยากรณ์แล้วแต่พระเจ้าเขาสั่ง พระเจ้าเขาสั่ง เขาก็ทำตามนั้น

แต่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ใช่อย่างนั้น ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า พระเจ้าไม่มี พระเจ้าไม่มีหรอก พระเจ้าคือการเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ใครที่สร้างคุณงามความดีขึ้นมา ก็ไปเกิดเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม

สิ่งที่เป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม ใครเป็นพระเจ้า ก็เรานี้เป็นพระเจ้า ถ้าเราสร้างคุณงามความดีเราก็เป็นพระเจ้าเสียเอง แต่ในปัจจุบันนี้เราเป็นมนุษย์ ด้วยอายตนะ ด้วยความเห็นของเรา เราเห็นพระเจ้าไม่ได้ใช่ไหม เราเห็นพระเจ้าไม่ได้

ลัทธิศาสนาอื่นเขาเชื่อพระเจ้าๆ ให้มีการบงการชีวิตใจ แต่พระพุทธศาสนาไม่เป็นอย่างนั้น

พุทธะ ความรู้สึกของเรายิ่งใหญ่ จิตวิญญูณของมนุษย์ยิ่งใหญ่ จิตวิญญูณของมนุษย์นี้ทำคุณงามความดีแล้ว บุญกุศล อย่างพระโพธิสัตว์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ยิ่งใหญ่ แล้วเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาตายไปแล้วนะ เวลาไปเกิดในชั้นดุสิต ไปเกิดในชั้นนิมมานรดี ไปเกิดเป็นชั้นนั้นๆ แล้วก็เวียนลงมาๆ นี่ใจ ผลของวัฏฏะใจ นี่ผลของวัฏฏะ จิตใจที่ยิ่งใหญ่

แต่เราไม่ได้สร้างบุญกุศลมากมายมหาศาลเหมือนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระปัจเจกพุทธเจ้าเป็นผู้ที่สร้างบุญญาธิการมหาศาล ถึงจะได้เป็นผู้ตรัสรู้เองโดยชอบ ทำได้ด้วยตนเอง แต่สาวกสาวกะพวกเราผู้ที่ได้ยินได้ฟัง แม้แต่ได้ยินได้ฟังมันยังคัดเลือกใช่ไหม ถูกหรือผิดใช่ไหม ใช่หรือไม่ใช่ ชั่วหรือชั่ว

ไฉนชั่วๆ มันก็ชั่วๆ กันไป ชั่วๆ กันไปแล้วตรรกะมันก็ชั่วๆ กันไป

ชั่วหรือชั่ว ถ้าชั่ว ที่ฟังอื่นไม่มี ไม่มี มีแต่พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ แล้วพระธรรมคืออะไร องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากราบธรรมๆ นี่ใจ เราศึกษาธรรมะมา มาวัดมาว่า เพราะเรามีบุญกุศล เรามีจุดยืน เราเชื่อมั่นในพระพุทธศาสนา เราเชื่อมั่นในพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์

เพราะการใส่บาตร การบิณฑบาตนี้เป็นธรรมเนียมที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบัญญัติไว้ บัญญัติไว้กับบริษัท ๔ ใจ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา

อุบาสก อุบาสิกา อนาถบิณฑิกเศรษฐีเวลาไปเยี่ยมเพื่อน เห็นเพื่อนทำอาหารไว้มหาศาลเพื่อจะเลี้ยงพระๆ ใจ เพื่อจะนิมนต์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาฉันภัตตาหาร

“นี่เขามีงานอะไรกัน เขามีงานอะไรกัน”

“อ้าว! ไม่รู้หรือพระพุทธเจ้าตรัสรู้แล้ว นิมนต์พระพุทธเจ้ามา”

“หา? พระพุทธเจ้าหรือ พระพุทธเจ้าหรือ”

เขาได้ยินคำว่า “พุทธะ” เขานอนไม่ได้เลย เขาแสวงหาของเขา นี่คนที่มโนกุศลเขาหวังที่ฟังๆ ใจ

คำว่า “ที่ฟังๆ” เห็นไหม เราทำมาหากินกัน หน้าทีการงานของเรา เราหาเงินเลี้ยงชีพเราก็มืดมัวลำบากลำบาก มีการเสียดสี มีความทุกข์ความยากทั้งนั้นนะ อันนั้นหาเลี้ยงชีพนะ เลี้ยงชีพคือเลี้ยงร่างกายนี้ใจ เลี้ยงร่างกายเลี้ยงชีวิตนี้ไว้ใจ แต่ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเลี้ยง เลี้ยงหัวใจ ชีวะ ด้วยธรรมชาติ ไม่มีสิ่งใดเข้าไปสู่หัวใจเราได้

หัวใจของเรา จิตใจของคน ดุริ ความรู้สึกนึกคิดของคนไม่เหมือนกัน แล้วมันจะมีเหตุผลอย่างไรที่ให้หัวใจมันยอมรับ มันยอมรับความจริงใจ ยอมรับความจริงนะ เกิด แก่ เจ็บ ตายเป็นเรื่องธรรมดา แต่เราธรรมดาใหม่ เราเจ็บ เราปวด เราแสบ เราร้อน เราพลัดพรากจากคนที่รักไป มันคร่ำครวญแสวงหาทั้งสิ้น

แต่เวลาครูบาอาจารย์ของเรามันเป็นเรื่องธรรมดา พอมีการเกิดมันก็ต้องเป็นวัยรุ่น ต้องเป็นผู้ใหญ่ขึ้นมา แล้วก็ชราคร่ำคร่า แล้วก็ต้องจากไปเป็นธรรมดา แต่ชีวิตที่อุบัติขึ้นจนจะถึงสิ้นสุดนั้นนะ เราได้ทำสิ่งใด

นี่ใจ พันธุกรรมของจิต โอกาสชีวิตหนึ่งที่เราได้ตัดแต่งมันใจ ใครสะสม เห็นไหม ภาพสิ่งใด ปมในใจๆ ใครมีสิ่งใดที่ปมในใจไว้มันจะฝังใจนั้นไป ถ้าเราไปทำบุญกุศลที่ไหน เราไปภาวนาที่ไหน สิ่งที่เป็นคุณงามความดีมันก็จะฝังหัวใจของเราไป ถ้าฝังหัวใจของเราไปมันจะคิดแต่สิ่งที่ดีงาม มันจะแสวงหาสิ่งที่เป็นที่พึ่งที่อาศัยของมัน คนที่มีบาปอกุศลนะ เวลาปมในใจขึ้นมามันก็ประชดประชัน มันก็ไปทำเสียดสีทำลายคนอื่น มันก็ได้รับผลของมันมากขึ้นไป นี่ตั้งแต่เกิดจนตาย

ฉะนั้น เวลาครูบาอาจารย์ของเราเนะ หลวงตาท่านสอน “ใครจะดีทำดีทำชั่วเรื่องของเขา เว้ย เราจะทำความดีวะ เราจะทำความดีวะ”

แล้วไม่ใช่ทำความดีธรรมดาเนะ เราจะทำความดีแบบหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ หลวงปู่มั่นอยู่ในป่าตลอดชีวิต

เจ็บไข้ได้ป่วยเขาไปโรงพยาบาล หลวงตาท่านพูดที่ไรท่านสะอีกทุกที หลวงปู่มั่น เจ็บป่วยยังเข้าป่าลึกเข้าไป

เขาเจ็บป่วยของเขา เขาต้องมีสิ่งที่พึ่งอาศัย หลวงปู่มั่นเวลาเจ็บป่วยขึ้นมามีแต่ข้าวต้ม กับเกลือ เพราะอะไร เพราะหลวงปู่เจี๊ยะกับหลวงตาพระมหาบัวท่านเป็นผู้ที่อุปัฏฐากอยู่ เป็นผู้ ที่ดูแลอยู่ ใครอย่ามาหลอก ใ้เสียงรำเสียงลือโกหกทั้งนั้นนะ ใ้พวกที่ไม่เคยไปอยู่ด้วยไม้ทั้งนั้น นะ

แต่เวลาท่านทำของท่าน เห็นไหม นี่ไง สิ่งที่ว่าเวลาเจ็บไข้ได้ป่วยขึ้นมา ท่านดูแลหัวใจ ของท่าน ท่านรักษาหัวใจของท่านไง นี่ถ้าใจมันเป็นธรรมใจ ใจเป็นธรรม เพราะมันเห็นว่าการ เกิด แก่ เจ็บ ตายเป็นเรื่องธรรมดา แล้วไม่ธรรมดาธรรมดาเนะ เพราะอะไร เพราะว่าครูบา อาจารย์ท่านจะประพฤติปฏิบัติ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปเที่ยวสวนเห็นคนเกิด คนแก่ คนเจ็บ คนตาย มัน ต้องมีฝั่งตรงข้ามว่าไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย แล้วไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย แล้วองค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพยายามแสวงหามา จนเวลาอาสวกษยญาณทำลายในใจองค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้ววิมุตติสุข พ้นจากการเกิด การแก่ การเจ็บ การตาย

แล้วพระพุทธานุศาสนาก็ยืนยันกันมา เรื่องวัฏฏะ เรื่องภพ เรื่องชาติ แล้วใครเชื่อบ้าง ชาติ หนามีไหม สวรรค์มีจริงหรือเปล่า

เขียนสื่อให้วักลัว

มึงไม่ต้องเขียนหรอก ตายไปทุกคนเห็นหมด จิตนี้ไม่มีเว้นวรรค มันต้องเสวยภพเสวย ชาติ เคลื่อนจากนี้ไปมันก็เสวยภพชาติของมันแล้ว คนที่ไม่มีสิ่งใดเป็นขึ้นเป็นอัน สัมภเวสี

สัมภเวสีมันตายไปแล้วมันไม่เสวยภพ มันเสวยสัมภเวสี มันไม่ได้เสวยภพชาติชัดเจน มันจะต้องไปอด ไปทน ไปหิว ไปกระหาย ไปทุกข์ไปยากๆ

นี่ไง ในพวกฤๅษีชีไพรเขาถึงให้ทำอาหารไปให้ทานตามสามแยกสี่แยกใจ นั่นเพราะอะไร นั่นก็ภพชาติหนึ่ง สัมภเวสี

มีหรือไม่มีมันเป็นสิทธิ์ แต่ความจริงๆ นะ เวลาคนที่ภาวนาเขาารู้ของเขา เขารู้ของเขา

เราทำหน้าที่การงานด้วยความทุกข์ความยากขึ้นมาเพื่อหาเลี้ยงชีพ มันก็มีความทุกข์ ความยากขนาดนี้แล้ว แต่ความขนาดนี้แล้ว แต่ถ้าเรามีสติปัญญา ความทุกข์ความยาก ภาวนา เราละ มันเป็นเรื่องเท่ากันหมด ธรรมดา เพราะทุกคนต้องทำหน้าที่การงานเหมือนกัน แต่มันเป็นเวรเป็นกรรมไง สภาครกรรมๆ เราไปเจอหมู่คณะ ไปเจอเพื่อนที่ดีหรือเพื่อนที่ไม่ดี เราไปเจอเจ้านายที่เป็นอย่างไร

ถ้าเรามีสติปัญญา เราเป็นธรรมๆ เราก็รักษาหัวใจของเราไว้ ช่มใจไว้ ช่มใจไว้ ช่มใจไว้ ชันติธรรม ชันติธรรมเป็นบารมีสิบทิศขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าละ

บารมีสิบทิศที่จะมาเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บารมีสิบทิศมีชันติธรรมด้วย นะ ความอด ความทน ความช่มหัวใจเราไว้ อย่าให้กิเลสมันยุมันเหี่ยวแล้วมันปรอทแตกออกไป มันไปสร้างเวรสร้างกรรมทั้งนั้นนะ ถ้าเราทำสิ่งใดไม่ได้ เราช่มของเราไว้ ช่มไว้

ไม่ได้ช่มไว้ด้วยความจนตรอก ไม่ได้ช่มไว้ด้วยคนที่ไม่ดีศักดิ์ศรี ไม่ได้ช่มไว้คนที่ไม่ดี ทางออก เราช่มไว้ด้วยสติ สติธรรม สมาธิธรรม ปัญญาธรรม เราช่มไว้ด้วยสติ แล้วถ้าเกิดมีสมาธิ มีความแน่วแน่ เราจะเกิดปัญญาของเรา

เราเกิดปัญญาของเรา ภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดจากการเราฝึกเราหัดของเราขึ้นมา ถ้ามันหัดขึ้นมามันเท่าทันความรู้สึกนึกคิดของเรา เราจะรักษามารยาท รักษาความคิด รักษาสิ่งต่างๆ แล้วก็ไม่มีผลกระทบต่อน้ำที่การงาน

อันนี้ไม่ใช่ช่มเพราะไม่มีศักดิ์ศรี ไม่ใช่ช่มเพราะเราขอมจ้านน เราช่มด้วยคุณธรรม เราช่มด้วยคุณธรรม แล้วพอพ้นจากวิกฤติเหตุการณ์นั้นไปนะ พอพ้นจากเหตุการณ์นั้นไป เราภูมิใจมาก เราชนะ ชีตังเมๆ ชนะแล้ว ชนะอะไร

แต่เนื้เราชนะกิเลสในใจเราเลย ชิตังเม เราชนะอารมณ์ที่มันจะปรอทแตกแล้วไปสร้างปัญหาผลกระทบกระเทือนต่อข้างหน้านั้นไป เรามีสติปัญญาข่มของเราไว้ด้วยสติด้วยปัญญาของเรา เราชนะใจของเราด้วย แล้วไม่มีผลกระทบกระเทือนสิ่งใดด้วย แล้วพันธุกรรมของจิตมันฝีกหัดของมันต่อเนื่องไป ฝีกหัดของมันต่อเนื่องไป ถ้าฝีกหัดของมันต่อเนื่องไป นี่คือการฝีกหัดนี่คือธรรมะไ

ไม่มีพระเจ้าที่ไหนจะมาช่วย ไม่มีศาสดาองค์ใดจะมาชี้ แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากราบธรรมๆ นะ สัจธรรมมันเป็นเหตุผลในตัวมันเอง สัจธรรมคือสัจธรรม เพียงแต่เราฝีกหัดว่าจิตใจเรามันคงขึ้นมาได้มากน้อยแค่ไหน

แล้วคนเรามันเป็นเรื่องเวรเรื่องกรรมอีกล่ะ หมายความว่า ถ้ามันมีเวรกรรมด้วยกันที่มันรุนแรง พอมันเห็นผลกระทบแล้วมันจะแสดงออก แต่ถ้าคนที่ไม่มีความไม่มีกรรมต่อกัน มันเห็นเป็นเรื่องปกติไป ยิ่งคนใกล้ชิดมันยิ่งกระทบกันแรงไง ถ้ากระทบกันแรง เห็นไหม

นี่ไง ที่บอกว่า แพ้เป็นพระชนะเป็นมาร

คำว่า “แพ้เป็นพระ” เราคิดว่าเราพ่ายแพ้ เราไม่มีศักดิ์ศรี เราเป็นคนไม่เอาไหนใช่ไหมถึงต้องให้คนมาข่มขู่อย่างนั้นนะ แต่เราชนะไง เรารู้เท่าทันถึงอารมณ์ที่มันออกมาด้วย เรารู้ถึงว่าผลกระทบที่เราได้แย้งไปด้วย เรารู้ถึงผลกระทบถึงสังคมด้วย เรารู้ถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้น เราเห็นสภาวะความเป็นจริงทั้งหมดเลย แล้วเราเป็นผู้ที่ไม่ให้มันเกิดขึ้น

เป็นพระหรือเป็นมาร

แพ้เป็นพระ แพ้แบบมีสติ แพ้แบบมีปัญญา แพ้แบบพระพุทธรศาสนา

แต่แพ้อย่างนี้ ถ้าทางโลกว่าแพ้ แต่ถ้าเป็นทางธรรมเป็นผู้ชนะ ชนะตน

การชนะคนอื่นคุณด้วยแสน คุณด้วยล้าน สร้างเวรสร้างกรรมทั้งสิ้น ผลกระทบ ผู้ชนะมันมีความภูมิใจ ผู้แพ้ก็มีความผูกเวรผูกกรรม แล้วเขาจะต้องไปหาหนทางที่จะมาเอาคืนแน่นอน

ชนะคนอื่นคุณด้วยแสน คุณด้วยล้าน สร้างเวรสร้างกรรมทั้งสิ้น ชนะตนเองประเสริฐที่สุด แล้วเรามีสติปัญญาเท่าทันของเรานะ ประเสริฐหรือไม่ประเสริฐ

มันประเสริฐ ประเสริฐในตัวเรา แล้วพุทธะ ใจเราเอง

ความลับไม่มีในโลก ใครทำความชั่วความหยาบช้าระดับไหน มันทำมันรู้ คนทำคุณงามความดีดีมากขนาดไหน เขาทำเขารู้ แล้วรู้แล้วภูมิใจในหัวใจของตน ถ้าปรึกษาได้ พูดได้กับครูบาอาจารย์เราเท่านั้น

แต่ถ้าไปพูดกับโลก “เฮ้ย! มึงโง่ได้ขนาดนี้เชียวนะหรือ มึงยอมเขาขนาดนี้เชียวนะหรือ” ถ้าไปปรึกษาทางโลกไป

แต่ถ้าไปหาครูบาอาจารย์นะ ครูบาอาจารย์จะยกย่องสรรเสริญ นี่ไง สิ่งที่มีสติปัญญาเท่าทันตัวเราๆ

นี่แค่โลกๆ นะ แคหาเลี้ยงชีพนะ ในสังคมนะ แต่ถ้าเราจะหาคุณธรรมละ

เรามาวัดมาวาขึ้นมาเราจะมาประพฤติปฏิบัติไง เวลาจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เราจะต้องหาหัวใจของเราให้เจอใจ สมถกรรมฐาน ฐานที่ตั้งแห่งการงาน เห็นไหม

เราเกิดมาเป็นคน เราเกิดจากพ่อจากแม่ใช่ไหม เรามีวันเกิด เรามีทะเบียนบ้านใช่ไหม เรามีสิทธิในทางกฎหมายใช่ไหม เราทำสิ่งใดเราจะได้รับผลประโยชน์นั้นใช่ไหม

เราภาวนาถึงเหว ภาวนาไม่ได้อะไรเลย ภาวนาแล้วไม่มีใครได้ผลประโยชน์อะไรเลยหรือ

เราภาวนาขึ้นมาถ้าจิตมันสงบ นี่ไง เราพยายามฝึกหัดภาวนาค้นคว้าหาใจของตน ถ้าค้นคว้าหาใจ หาพุทธะ พุทธะคือผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน

ผู้รู้คือจิตวิญญาณ จิตวิญญาณของคนนี้แหละ แต่สัญชาตญาณของมนุษย์มีธาตุ ๔ และขันธ์ ๕ มันมีอารมณ์ความรู้สึก อารมณ์ความรู้สึกไม่ใช่จิตวิญญาณ อารมณ์ความรู้สึกเกิดบนจิตวิญญาณ

อารมณ์ความรู้สึก แล้วจิตวิญญาณ ปฏิสนธิจิตถ้ามันสร้างเวรสร้างกรรมมานาน้อยแค่ไหน อารมณ์ความรู้สึกของคนถึงไม่เหมือนกัน อารมณ์ความรู้สึก ปฏิภาณไหวพริบของคนมันไม่เท่ากัน ถ้าปฏิภาณไหวพริบไม่เท่ากัน ถ้าเวลาภาวนาไป ภาวนาได้ง่าย ภาวนาได้ยาก คนมีบุญมีกุศลภาวนาแล้วจะเป็นหรือไม่เป็น

นี่ขนาดว่าหาเลี้ยงชีพยังลำบากลำบากขนาดนั้น แล้วจะหาคุณธรรมในใจของตน ในใจของตน เห็นไหม ถ้ามีคุณธรรมในใจของตนนะ ประเสริฐมาก

ในบรรดาสัตว์สองเท้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประเสริฐที่สุด

ประเสริฐที่สุดเพราะอะไร

ประเสริฐที่สุดเพราะว่าเกิดมาแล้วปรารถนามารื้อสัตว์ชนสัตว์ ไม่มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะบรรลุนิพพานได้อย่างไร

เวลาหลวงตาท่านสิ้นกิเลส องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารู้ได้อย่างไรหนอ มันมหัศจรรย์ลึกลับซับซ้อนมาก

ลึกลับซับซ้อนจนอย่างไร ต้องกดคอมพิวเตอร์ใช้ไหม ต้องซูเปอร์ ซูเปอร์คอมพิวเตอร์ คั่นคว่ำเลย...ไม่มีทาง ไร้สาระ วิทยาศาสตร์ ผลของวิญญูะ ทฤษฎี เอาไว้ด้วยความเจริญของโลก ด้วยวัตถุ ด้วยความเป็นอยู่ สุขภาพชีวิตเท่านั้น

สุขภาพจิต สุขภาพธรรมต้องคั่นคว่ำเอง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้ชี้ทาง มรรค ๔ ผล ๔ นิพพาน ๑ อยู่ในใจของเรา ถ้าเราคั่นคว่ำได้

แต่ตอนนี้กิเลสมันครอบงำ กิเลสครอบงำจนชิงดีชิงชั่ว ถ้าเป็นธรรม เชิญ ใครจะแข่งหน้า แข่งหลัง เชิญ เต็มมันจะไปคว่ำอยู่ข้างหน้านั่นนะ เพราะไม่มีใครพอใจหรอกที่คนมาชิงดีชิงชั่ว ไม่มีใครพอใจทั้งสิ้น แต่เรามีคุณธรรมพอที่เราจะคุมหัวใจของเราไม่ไปชิงดีชิงเด่นกับใคร

เราจะชิงดีชิงเด่นกับความรู้สึกนึกคิด คิดชั่ว คิดเห็นแก่ตัว ชี้เกียจชี้คร้าน ผัดวันประกันพรุ่ง ต้องเอาชนะมัน เอาชนะความชี้เกียจชี้คร้าน พุดแล้วไม่ทำ ตัดสินใจแล้วไม่ทำ ตั้งสัจจะแล้วยังไม่ทำ ต้องเอาชนะมันให้ได้

ถ้าเอาชนะมันให้ได้นะ เติบจนกรม นั่งสมาธิภาวนานะ จะเวลามากเวลาน้อยไม่สำคัญ สำคัญว่าจิตเราสงบไหม สำคัญว่าอุณหภูมิจิตสูงขึ้นไหม

เราจิตใจนี้สูงขึ้น เห็นสิ่งต่างๆ เห็นสัตว์โลกแล้วเมตตาสงสารเขา ใครต้องการสิ่งใดให้เขาไปเลย ใครต้องการ เจริญ เราไม่ต้องการสิ่งที่เป็นวัตถุ เราต้องการสิ่งที่เป็นน้ำใจ

สิ่งที่คนที่คิดดี ๆ ความคิดที่ดี ๆ หัวใจที่ดี ๆ ทำให้สังคมน่าอยู่ ทำให้เพื่อนบ้านมีความร่มเย็นเป็นสุข แล้วหัวใจเราจะประเสริฐขึ้น ๆ แล้วสังคมอย่างนี้หาที่ไหน

หลวงพ่อบุญนี้ในโลกนี้ไม่มีหอรอก มีแต่เขาไม่ทำอย่างนี้

“ใครจะทำดีทำชั่วเป็นเรื่องของเขา เราจะทำคุณงามความดีไว้”

คำว่า “เราจะทำคุณงามความดี” คืออุณหภูมิจิตของเรา เพราะอุณหภูมิจิตของเราอย่างนี้มันถึงจะสูงขึ้น ดีขึ้น พัฒนาขึ้น มันต้องเป็นอุณหภูมิจิตอย่างนี้

เราไม่เทียบกับความชั่ว ไม่เทียบกับคนเหลวไหล เราจะเทียบต้องเทียบกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพฤติกรรมในชีวิตของท่าน ท่านทำตัวอย่างไร พระโพธิสัตว์ทำตัวอย่างไร

เราอยากจะทำทุกขี้อยากจะเป็นคนดี เราจะเอาแบบอย่างจากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่เอาแบบอย่างของคนพาล อเสวนา จ พาลานํ ไม่คบมัน คบบัณฑิต แล้วอารมณ์ที่ชั่วก็พยายามผลักไสมัน ไม่คบมัน จะคบแต่คุณงามความดี แล้วพยายามฝึกหัดหัวใจของเรา

นี่มันเป็นปัจเจก ตั้ง เป็นสันติภูมิภายในใจของเรา เพื่อเรา ไปวัดไปวาฟังธรรมๆ เพื่อหัวใจดวงนี้ เอาจ